

LAW OF TORTS

लॉ ऑफ टॉर्ट

नुकसान भरपाईचा कायदा

Dr. Khakare Vikas

Asso. Prof.

Narayanrao Chavan Law College, Nanded

Chapter I

General Principles

सर्वसाधारण तत्त्वे

Characteristics of torts टॉर्टची वैशिष्ट्ये

- ▶ The word 'Tort' is derived from the Latin word 'Tortum' which means 'twisted' or 'crooked' act.
- ▶ टॉर्ट या शब्दाचा अर्थ 'चुक' अथवा अपकृती असा होतो. हा शब्द लॅटीन भाषेतील 'टॉर्टम / टॉरटम' आहे.
- ▶ Tort denote any wrongful act which causes injury to any person.
- ▶ टॉर्ट चा अर्थ कोणत्याही प्रकारची चुक ज्यामुळे इतरांना इजा होऊ शकते.

- ▶ The Law of Tort is based upon the English Law of Tort.
- ▶ टॉर्ट हा इंग्रजी लॉ ऑफ टॉर्टवर आधारीत आहे.
- ▶ The Law of Tort is a uncodified law.
- ▶ टॉर्ट हा संहिताबद्ध (कोडिफाइड) कायदा नाही.

Definition of Tort व्याख्या-

- ▶ Salmond – Tort is civil wrong, for which the remedy is an action for unliquidated damages in common law and which is not exclusively the breach of trust or other merely equitable obligation.
- ▶ सॅलमंड - टॉर्ट म्हणजे एक दिवाणी चूक की जिची नुकसानभरपाई सर्वसाधारण कायदाखाली करून घेता येते. ही चुक म्हणजे संपुर्णपणे करारनाम्याचा भंग किंवा विश्वासघात असे म्हणता येणार नाही. किंवा तत्सम अन्य कृती असे देखील म्हणता येणार नाही.

- ▶ Winfield – Tortious liability arises from breach of duty primarily fixed by law, this duty is towards persons generally and its breach is redressable by an action for unliquidated damages.
- ▶ विंनफिल्ड – टॉर्ट म्हणजे नुकसानीची जबाबदारी ही कायद्याने जी कर्तव्ये निश्चित केली आहेत त्यांची पूर्तता न करणे होय. ही कर्तव्ये सर्वसाधारण स्वरूपाची असतात आणि त्याचा भंग केल्यामुळे होणारे नुकसान हे भरून काढता येण्यासारखे असते.

...

- ▶ Street – Tort is a civil wrong. It is concerned with those situations where the conduct of one party causes or threatens to harm the interest of others.
- ▶ स्ट्रिट – टॉर्ट हि एक दिवाणी स्वरूपाची चुक आहे व जेथे एखादी व्यक्तिमुळे दुसऱ्या व्यक्त्या हिसंबधास हाणी होते, अशा परिस्थितीशी संबधित आहे.

- ▶ Burdick – An act or omission which unlawfully violates a persons right created by law and for which appropriate remedy is a common law action for damages by the injured person.
- ▶ बर्डिक – टॉर्ट म्हणजे एखादी कृती न केल्याने एखाद्या व्यक्तीचा कायदेशीर हक्क डावलला जाणे होय आणि त्यावरील उपाय म्हणजे ज्या व्यक्तीचा कायदेशीर हक्क डावलेला गेला आहे, त्याने प्रारूढ विधिअंतर्गत त्याविरुद्ध कायदेशीर नुकसानभरपाई मागणे होय.

...

- ▶ Clarke & Lindsell – A tort may be described as a wrong independent of contract for which the appropriate remedy is a common law action.
- ▶ क्लार्क व लिंडसेल – टॉर्ट ही अशी चूक आहे जी करारापेक्षा संपूर्णपणे वेगळी आहे व त्यासाठी प्रारूढ विधि (कॉमन लॉ) कारवाई हा उपाय आहेत.

- ...
- ▶ Sir Fredrick Pollock – every tort is an act or omission not being merely the breach of duty arising out of a personal relation, or undertaken by contract which is related in one of the ways to harm including interference with an absolute right whether there be measurable actual damage or not, suffered by a determinate person.
  - ▶ सर फ्रेडरिक पोलॉक – टॉर्ट हा एखादी कृती करणे किंवा न करणे/वगळणे (ओमीशन) होय, जी वैयक्तीक अथवा कराराअंतर्गत कर्तव्यापेक्षा वेगळी आहे. हा अनेक पद्धतीत हानी किंवा हस्तक्षेपांशी संबंधीत आहे. व ह्यासाठी प्रत्यक्ष नुकसानाचे मोजमापाची गरज नाही.

Characteristics of Tort टॉर्टची वैशिष्ट्ये

- ▶ It is a civil wrong.
- ▶ टॉर्ट एक दिवाणी स्वरुपाची अपकृती आहे
- ▶ It arises from breach of duty.
- ▶ टॉर्ट हा कायद्याने ठरवलेल्या कर्तव्यांचे भंग केल्यामुळे उत्पन्न होतो.
- ▶ It is different from the breach of contract and breach of trust.
- ▶ टॉर्ट हा कराराचा भंग व विश्वासघातपेक्षा वेगळा आहे.

♦ ♦ ♦

- ▶ It is different than a criminal wrong.
- ▶ टॉर्ट हा गुन्हा/क्राइम पेक्षा वेगळा आहे.
- ▶ It is remedied by unliquidated damages.
- ▶ टॉर्टवर उपाय म्हणुन अनिर्धारित (अनलिक्वीडेटेड) नुकसान भरपाई मिळू शकते.

Objects of Law of Torts लॉ ऑफ टॉर्ट चा उद्देश

- ▶ Afford compensation.
- ▶ नुकसान भरपाई देणे.
- ▶ Shifting of loss to person who caused it or to the beneficiary.
- ▶ ज्या व्यक्तीने नुकसान केले आहे त्यावर त्याची जिम्मेदारी टाकणे.

♦ ♦ ♦

- ▶ To protect the interests and rights of a person like, property, person and reputation.
- ▶ व्यक्तींचे विविध हितसंबंध व हक्कांचे संरक्षण करणे. जसे व्यक्तीचे शरीर, संपत्ती, पत.
- ▶ To provide appropriate remedy for violation of rights.
- ▶ हक्कभंग झाल्यास योग्य उपाय सुचवणे.

Development of Law of Torts in India

लॉ ऑफ टॉर्ट ची भारतातील प्रगती

- ▶ The law of Torts in India is based on the English Law of Torts.
- ▶ भारतातील लॉ ऑफ टॉर्ट हा इंग्रजी लॉ ऑफ टॉर्टवर आधारेलेला आहे.
- ▶ It is made applicable in India as per the circumstances.
- ▶ भारतातील परीस्थीतीनुसार व गरजेनुसार हा कायदा लागु करण्यात आला.

► Development of Law of Torts in India is very slow because...

- the Law of Torts is uncodified law.
- भारतात लॉ ऑफ टॉर्ट ची प्रगती ही हळू होत आहे, कारण...
- टॉर्ट हा असंहिताबद्ध कायदा आहे.

...

- Apathy of legal system.
- कायदेक्षेत्राची उदासिनता.
- Lack of right consciousness.
- समाजामधे हक्काबाबत जाणिव नसणे.
- Habit of tolerance.
- सहनशिल वृत्ती.

- Delayed judicial proceeding.
- दिर्घकालीन न्यायदानाची प्रक्रिया.
- Inability of the wrongdoer to pay
- प्रतीवादी (अपकर्ता) ची नुकसानभरपाई देण्याची क्षमता नसणे.

characteristics / elements of Torts

टॉर्टसाठी महत्वाची घटक

- ▶ Wrongful act
- ▶ चुकीचे कृत्य
- ▶ Legal damage
- ▶ कायदेशिर नुकसान
- ▶ Legal remedy
- ▶ कायदेशिर उपाय

1. Wrongful act चुकीचे कृत्य

- ▶ The act complained must be legally wrongful act.
- ▶ ज्या चुकीच्या कृतीबाबत वादी तक्रार करित आहे, ती कायदेशिर चुक असली पाहिजे.
- ▶ An act will be 'wrongful' when it affect someone's legal right.
- ▶ एखादी कृती ही कायदेशिर चुक असते जेव्हा त्यामुळे एखाद्या व्यक्तीचे कायदेशिर हक्कास बाधा पडते.

- ▶ A legal right is created by law and is enforceable.
- ▶ कायदेशिर हक्क हे कायद्याने निर्मित असते व त्याची अंमलबजावणी न्यायालयामार्फत होत असते.
- ▶ Legal rights are numerous and it is still growing.
- ▶ कायदेशिर हक्क हे अनेक आहेत व त्यांची संख्या वाढत आहे.
- ▶ Wrongful act include – act or omission.
- ▶ चुकिची कृतीमध्ये एखादी कृती करणे व न करणे समाविष्ट होतात.

2. Legal injury कायदेशिर नुकसान

- ▶ It means ‘injury in the eye of law’.
- ▶ कायदेशिर नुकसान म्हणजे कायद्याच्या दृष्टीने नुकसान.
- ▶ Legal damage need not to be identical, actual or pecuniary.
- ▶ कायदेशिर नुकसानीसाठी विशीष्ट, प्रत्यक्ष अथवा आर्थिक नुकसान असल्याची गरज नाही.
- ▶ For legal injury there must be infringement of legal right of a person.
- ▶ कायदेशिर नुकसानीसाठी कायदेशिर मिळालेल्या हक्काचे उल्लंघन असणे आवश्यक आहे.

♦ ♦ ♦

- ▶ Such infringement of a legal right has a presumption of injury in the eye of law.
- ▶ कायदेशिर मिळालेल्या हक्कांचे उल्लंघन असल्यास तेथे कायदेशिर नुकसान असल्याचे गृहित धरल्या जाते.
- ▶ There is no need of actual damage.
- ▶ कायदेशिर नुकसानीसाठी प्रत्यक्ष नुकसानीचे गरज नाही.

...

Legal injury can be explained by two maxims

कायदेशिर नुकसान हे खालील दोन मॅक्झीम द्वारे स्पष्ट होते

1. Injuria Sine Damnum

१. इंजुरिया साईन डॅम्नम

2. Damnum Sine Injuria

२. डॅम्नम साईन इंजुरिया

...

Injuria - legal injury - इंजुरिया - कायदेशिर नुकसान

Sine - without - साईन - च्या शिवाय

Damnum - actual damage - डॅम्नम - प्रत्यक्ष नुकसान

Injuria Sine Damnum / Damno इंजुरिया साईन डॅम्नम/डॅम्नो

- ▶ It means legal injury without actual damage.
- ▶ याचा अर्थ प्रत्यक्ष नुकसान नसतांनाही कायदेशिर नुकसान असणे.
- ▶ Law presume existence of legal injury and there is no need of actual injury.
- ▶ प्रत्यक्ष नुकसान नसतांनाही कायद्याच्या दृष्टीने नुकसान गृहीत धरल्या जाते.
- ▶ What is important is – infringement of legal right.
- ▶ कायदेशिर हक्काचे उल्लंघन हे महत्वाचे असते.

► Ashby v. White

In this case, the defendant, a returning officer wrongfully refused to register a duly tendered vote of the plaintiff. The candidate for whom the vote was tendered was elected and no loss was suffered by the rejection of the vote. The Court held that action is allowed on the ground that the violation of plaintiff's statutory right was an injury for which he must have a remedy and is actionable without proof of actual damage.

अश्वे वि. व्हाईट

या खटल्यामध्ये मतदान केंद्रावरील अधिकाऱ्याने प्रतिवादीने आकसाने, योग्य मतदाराला मतदान करू दिले नाही. ज्या उमेदवाराला मतदान द्यायचे होते तोच विजयी झाला. या दाव्यात न्यायालयाने असा निकाल दिला की प्रत्यक्षात काहिच नुकसान झाले नसले तरी त्याचा कायदेशिर अधिकार डावलल्या गेल्यामुळे, प्रत्यक्ष नुकसान नसतांनाही त्याबद्दल कारवाही करू शकतो.

Municipal Board of Agra v. Asharfilal

In this case it was held that, if voter's name is wrongly omitted from the voter's list, he suffers as legal wrong and he can bring legal action.

मुनिसीपल बोर्ड आग्रा वि. अशर्फिलाल

या दाव्यात, असे मानले गेले कि, जर मतदाराचे नाव मतदार यादीतून वगळल्या गेले तर ते कायदेशिर चुक मानल्या जाते व असा मतदार कायदेशिर कारवाई करू शकतो.

Bhimsingh v. State of J&K (case of arrest)

भिमसिंघ वि. स्टेट ऑफ जम्मू अँड काश्मिर (पोलीस अटके ची केस)

Marzetti v. Williams (case of refusal by bank to pay)

मरझेटी वि. विल्यम (धनादेश न वटवल्याची केस)

Damnum Sine Injuria डॅम्नम साईन इंजुरिया

- ▶ It means actual damage without legal injury.
- ▶ याचा अर्थ, प्रत्यक्ष नुकसान हे काही वेळेस कायदेशीर नुकसान नसते.
- ▶ A damage without violation of legal right is not actionable.
- ▶ जर प्रत्यक्ष नुकसान हे कायदेशीर हक्कांचे उल्लंघन नसेल तर या बाबत कोणतीही कायदेशीर कारवाई करता येत नाही.
- ▶ Some time a person may suffer actual damage or loss but for that he can not take legal action.
- ▶ प्रत्येक नुकसान/हानी अथवा तोटा हा कायदेशीर नसतो. कायद्याच्या कक्षेत एखाद्या माणसावर बंधने आणण्यासाठी फिर्यादीला प्रथम कायदेशीर नुकसान झाले हे सिद्ध करावे लागते.

Gloucester Grammar School case

In this case the defendant, set up a rival school next door to the plaintiff's school and the boys from the plaintiff's school flocked to the defendant's school. It was held that no action lay, as no damage was caused by a rival in the exercise of the right to employ oneself in one's without any hindrance and freely competing with one's rivals in the same calling, trade, business.

ग्लोसेस्टर ग्रामर स्कुल ची केस

एका शाळेतील शिक्षकाने वादीच्या शाळेच्या बाजूला नवीन शाळा सुरु केली. त्यामुळे वादीच्या शाळेतील मुले प्रतिवादीच्या शाळेत जाऊ लागली. त्यामुळे वादीला नुकसान सहन करावे लागले. त्याने प्रतिवादीच्या विरुद्ध दावा दाखल केला. वादी हा दावा दाखल करू शकत नाही असे न्यायालयाने म्हटले. कारण योग्य रीतीने स्पर्धा करण्याचा हक्क प्रत्येकाला आहे. त्यामुळे दुसऱ्याला नुकसान पोहचले हा दावा ग्राह्य धरला जात नाही.

But v. Imperial Gas Co.

In this case the plaintiff carried on his business in a shop which had a board to indicate the materials in which he dealt. The defendants by virtue of statutory powers erected a gasometer which obstructed the view of his premises. In an action by the plaintiff to restrain by injunction the erection of the gasometer as it injured him by obstruction th view of his place of business, it was held, that no injunction could be granted for the injury complained of.

बट वि. इम्पिरीयल गॅस कं.

या खटल्यात वादी हा एका दुकानात आपला व्यवसाय करत होता. त्या दुकानाला तो काय करतो हे लिहिण्यासाठी एक पाटी होती. काही वैधानिक अधिका-याने एका गॅस कंपनीने गॅसोमीटर प्रस्थापित केला. त्यामुळे दुकानातील काही भाग दिसत नव्हता म्हणून त्याने दावा दाखल केला. या खटल्यात प्रत्यक्ष नुकसान होऊनही न्यायालयाने कंपनीला असे करण्यापासून मज्जाव करण्याचा आदेश दिला नाही.

...

Rogers v. Rajendra Dutt (the tug case)

रॉजर्स वि. राजेंद्र दत्त (टग ची केस)

Moghul Steamship Co. v. MC Gregor Cow & Co. U(ship
co. case)

मुघलस्टिमशिप कं. वि. मॅकग्रेगॉर काउ अँड कं. (जहाज कं. ची केस)

3. Legal remedy कायदेशीर उपाय

- ▶ The wrongful act complained must be such that it may give rise to a legal remedy in the form of an action for damages.
- ▶ नुकसानकारक चुकिचे कृत्यापासुन उपाय म्हणुन नुकसानभरपाईचा दावा दाखल करता आला पाहिजे.
- ▶ The important remedy to constitute 'tort' is damages.
- ▶ टॉर्ट साठी महत्वाची उपाय म्हणजे नुकसान भरपाई.

- ◆◆◆
- ▶ There may be other remedies along with damages like; injunction, declaration, specific performance, restoration, etc.
  - ▶ नुकसान भरपाई शिवाय ईतर उपाय जसे, मनाई हुकूम, प्रत्यास्थापन (पुर्वपरिस्थिती मिळवणे), विनिर्दिष्ट पालन (स्पेसिफीक परफॉरमंस), घोशित करणे असू शकतात.
  - ▶ Where the remedy of damages is not available; then the wrong though a civil wrong but it is not tort.
  - ▶ जर नुकसान भरपाई मिळू शकत नसेल तर ती दिवाणी स्वरूपाची नुकसानकारक चुक असू शकते पण तो टॉर्ट नाही.

Tort and Crime टॉर्ट व गुन्हा ¼दुष्कृत्य½

- ▶ Tort is defined as a civil wrong.
- ▶ टॉर्ट म्हणजे दिवाणी नुकसानकारक अपकृत्य / चुक आहे.
- ▶ Crime is defined as a wrongful act which is punishable by law.
- ▶ गुन्हा म्हणजे फौजदारी प्रकारची कृत्य / चुक ज्यासाठी कायद्यानुसार शिक्षा देण्यात येते.

- ◆ ◆ ◆
- ▶ Some wrongful acts are torts as well as crime; like – assault, defamation, theft, injury to property, trespass, nuisance. Therefore it is essential to know the difference between torts and crime.
  - ▶ काही अपकृत्य / चुक ह्या टॉर्ट व गुन्हा दोन्ही असु शकतात, जसे बदनामी, हल्ला करणे, संपत्तीचे नुकसान, बेकायदेशीर प्रवेश ई. म्हणून टॉर्ट व गुन्हा यात फरक करणे गरजेचे आहे.

Difference between tort and crime

टॉर्ट व गुन्हा यातील फरक

1. A tort is species of civil wrong which gives rise to Civil Proceeding.

१. टॉर्ट एक प्रकारची दिवाणी चुक आहे ज्यापासाठी दिवाणी प्रक्रिया सुरू होते.

1. A crime give rise to criminal proceeding.

१. गुन्ह्यापासून फौजदारी प्रक्रिया सुरू होते.

2. The object of law of tort is to protects rights of a person.

२. लॉ ऑफ टॉर्ट चा उद्देश व्यक्तींच्या कायदेशीर हक्कांचे संरक्षण करणे होय.

2. The object of law of crime is to maintain law and order in the society and crime prevention.

२. लॉ ऑफ क्राईम चा उद्देश समाजामध्ये कायदा व सुव्यवस्था स्थापित करणे व गुन्ह्यापासून व्यक्तींना परावृत्त करणे होय.

3. Law of torts is uncodified law.

३. टॉर्ट हा संहिताबद्ध केलेला कायदा नाही.

3. Law of crime is codified law.

३. गुन्हा विषयक कायदे संहिताबद्ध केलेले आहे.

4. In tort there is violation of private right of an individual.

४. टॉर्ट मध्ये चुक ही खाजगी स्वरूपाची असते व दिवाणी कायद्याने ते बहाल केलेले असते.

4. In crime there is violation of public rights and duties which affect the society.

४. गुल्ल्यामध्ये सार्वजनिक हक्कांचे व कर्तव्याचे उल्लंघन असते व त्याचा सताजावर परिणाम होत असतो.

5. In tort injured person is known as plaintiff who file suit against the wrongdoer i.e. the defendant.

५. टॉर्ट मधे ज्या व्यक्तीचे नुकसान झाले आहे तो वादी (प्लेंटीफ) दावा दाखल करतो.

5. In crime injured person is victim who files a complaint to police.

५. गुन्ह्यामधे पिडीत व्यक्ती पोलीसात तक्रार दाखल करतो.

6. In torts plaintiff himself takes action by filing suit.

६. टॉर्ट मधे वादी स्वतः दावा दाखल करतो.

6. In crime the State takes action through police as representative.

६. गुन्ह्यामधे राज्यशासन पोलीसांमार्फत न्यायालयात खटला दाखल करतो.

7. In tort the wrongdoer is liable to for compensation.

७. टॉर्ट मधे प्रतिवादीला नुकसान भरपाई दयावी लागते.

7. In crime the offender is liable for punishment.

७. गुन्हया मधे आरोपीस शिक्षा होत असते.

8. In torts intention is generally is not relevant.

८. टॉर्ट मधे हेतू सहसा संबंधीत नसतो.

8. In crime intention is always relevant.

८. गुन्हया मधे हेतू नेहमी संबंधीत असतो.

...

9. In torts amount of compensation is given to the plaintiff.

६. टॉर्ट मधे नुकसान भरपाईची रक्कम ही वादीला देण्यात येते.

9. In crime the amount of fine which imposed as punishment is given to State.

६. गुन्ह्या मधे दंडाची रक्कम ही राज्यशासनास देण्यात येते.

Tort and Breach of Contract

टॉर्ट व कराराचा भंग

- ▶ there are some similarity between torts and breach of contract. As both are civil in nature, existence of rights and duties, and its breach, and damages. Still tort is not breach of contract; as the difference is as under...
- ▶ टॉर्ट व कराराचा भंग हे साधारणपणे सारखे वाटतात. दोन्हीमधे दिवाणी प्रक्रिया, हक्क व कर्तव्ये तसेच नुकसान भरपाई असते. तरीही दोन्हीमधे खालील फरक आहेत...

1. Law of tort is uncodified law.

1. Law of contract is codified law.

१. टॉर्ट हा संहिताबद्ध केलेला कायदा नाही.

१. कराराचा कायदा हा संहिताबद्ध केलेला कायदा आहे.

2. In torts duty is fixed by law.

2. In contract duty is fixed by the parties.

२. टॉर्ट मध्ये कर्तव्ये हे कायद्याने निश्चित केलेली असतात.

२. करारा मध्ये कर्तव्ये हे पक्षकारांनी निश्चित केलेली असतात.

3. In tort there is duty towards persons generally.

३. टॉर्ट मधे कर्तव्ये हे सर्वसाधारण व्यक्ती बाबत असतात.

3. In contract there is duty towards specific person.

३. करारा मधे कर्तव्ये हे विशीष्ट व्यक्ती बाबत असतात.

4. In tort there is right in rem.

४. टॉर्ट मधे हक्क हे सर्वसाधारण असतात.

4. In contract there is right in personam.

४. करारा मधे हक्क हे व्यक्तिगत असतात.

5. In tort remedy is by way of unliquidated damages.

५. टॉर्ट मधे उपाय म्हणून अनिश्चित नुकसान भरपाई मिळते.

5. In breach of contract remedy is by way of liquidated damages.

५. करारा मधे उपाय म्हणून निश्चित नुकसान भरपाई मिळते.

6. Vicarious liability is possible in torts.

६. टॉर्ट मधे प्रातिनीधीक जबाबदारी (दुस-यांनी केलेल्या चुकीबाबत जबाबदारी) असू शकते.

6. There is no vicarious liability in breach of contract.

६. कराराचा भंग मधे प्रातिनीधीक जबाबदारी नसते.

7. In torts there is no privity between parties.

७. टॉर्ट मधे पक्षकारांमधे वैयक्तिक संबंध नसतात.

7. In contract there is privity between parties.

७. करारा मधे पक्षकारांमधे वैयक्तिक संबंध असतात.

8. In torts a minor is liable .

८. टॉर्ट मधे अज्ञान व्यक्ति जबाबदार असतो.

8. A minor's contract is void.

८. अज्ञान व्यक्तिचा करार हा निरर्थक असतो.

- ▶ MOTIVE
- ▶ INTENTION
- ▶ MALICE
- ▶ MALICE IN LAW
- ▶ MALICE IN FACT
- ▶ MISFEASANCE
- ▶ NONFEASANCE
- ▶ MALFEASANCE

questions

- ▶ Define tort. State essential elements of torts.
- ▶ Explain *injuria sine damno* or *damnum sine injuria* with suitable case law.
- ▶ Define tort and distinguish between tort and crime; tort and breach of contract.
- ▶ Write short note on Ashby v. White; Gloucester Grammer School Case, Bhimsingh v. State of Jammu and Kashmir.

thank you